

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Nicolaev Ghenadie,
judecători: Toma Nadejda și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către inculpatul Cernei Petru și de către avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Cernei Petru XXXXX, născut la XXXXX,
originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX,
domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.09.2016 – 01.03.2017;

Instanța de apel: 24.03.2017 – 21.06.2017;

Instanța de recurs: 18.08.2017 – 15.11.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 01 martie 2017, Cernei Petru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal și condamnat la 15 ani închisoare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Cernei Petru, începând cu luna mai 2014 și până la 21 iunie 2016, aflându-se la domiciliul său din localitatea XXXXX, XXXXX, cunoscând cert, că fiica XXXXX, născută la XXXXX nu a atins vârsta de 14 ani, aflându-se în grija, ocrotirea și protecția lui, locuind împreună, urmărind scopul satisfacerii sexuale, intenționat, prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea ei de a se apăra și de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, a întreținut cu ea de mai multe ori relații sexuale violente, potrivit raportului de Expertiză Medico-legală nr. 142/S din 05 iulie 2016 la ea fiind depistată o ruptură veche a himenului, produsă în rezultatul intromisiunii organului viril în erecție, cu imposibilitatea stabilirii timpului lezării lui din motivul adresării întârziate pentru examinarea medico-legală, acțiunile fiindu-i încadrate la art. 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal cu calificativele „*violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și*

psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit în privința persoanei minore în vârstă de până la 14 ani, ce se afla în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului".

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Cernei Petru, prin care a solicitat achitarea de sub învinuirea adusă, a negat comiterea faptelor imputate de viol a fiicei sale Cernei Cristina în lipsa probatoriului ce i-ar demonstra cert vinovăția, potrivit raportului de expertiză medico-legal, la ea nefiind depistate urme de violență, formulând versiunea unei răzbunări din partea soției și fiicei mai mari ce intenționat și calomnios l-au denunțat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpatul Cernei Petru, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a statuat, că concluzia rezultă din corectitudinea aplicării de către instanță pe parcursul judecării cauzei a normelor legislației procesual-penale ce se referă la examinarea obiectivă, multilaterală și completă a cauzei penale cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității procesului penal (art. 314 Cod de procedură penală); în limita învinuirii formulate în rechizitoriu (art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală); cu verificarea tuturor împrejurărilor de fapt și constatarea certă a aspectelor de drept importante pentru justa soluționare a cauzei, printr-o cercetare amplă a probelor administrate de către organul de urmărire penală, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, utilității, veridicității, concludentei și coroborării reciproce (art. 100 - 101 Cod de procedură penală).

A menționat instanța de apel că vinovăția inculpatului se demonstrează prin următoarele probe:

- declarațiile părții vătămate minore XXXXX;
- declarațiile martorului Cernei Rodica;
- declarațiile martorului Cernei Victoria.

Totodată, instanța de apel a reținut că pe lângă probele verbale, instanța de fond corect și-a bazat concluziile de vinovăție a inculpatului pe cumulul probelor scrise administrate de către OUP la faza instrumentării cazului, ce au servit obiect de cercetare judecătorească în instanța de fond, rezultând din plângerea de sesizare a organelor de resort referitor la actele de violență sexuală a minorei XXXXX întreprinse de tatăl său Cernei Petru, care pe perioada 2014 - iunie 2016 la domiciliul din localitatea Domulgeni, Florești (f. d. 6), acuzațiile aduse fiind integral susținute de către mama minorei XXXXX (f. d. 7 - 9) și sora acesteia Cernei Victoria (f. d. 10 - 12), în esență repetând declarațiile depuse la judecarea cauzei în fond (f. d. 13), fapte confirmate de corespondența întreținută dintre surori prin intermediul Web site-urilor, informația de pe care a fost ridicată la 02 iulie 2016 (f. d. 14 - 19).

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 3088/S din 01 iulie 2016 și de expertiză medico-legală nr. 142/S din 05 iulie 2016, la minora XXXXX s-a constatat lipsa leziunilor corporale, la examinarea medico-legală

ginecologică depistându-se o ruptură veche a himenului, produsă în rezultatul intromisiunii organului viril în erecție (f. d. 20, 77-78).

De rând cu aceasta, conform actului nr. 342a-2016 de expertiză psihiatrico-legală efectuată în condiții de ambulatoriu din 21 iulie 2016 minora XXXXX de maladii psihice nu suferă, dar prezintă diagnosticul „Tulburare de stres posttraumatic” reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, fiind în stare să aprecieze corect situația în care a fost supusă raportului sexual și să depună declarații, fiind capabilă să perceapă just împrejurările cauzei, nedepistându-se semne de exagerare sau insinuare a celor percepute și tendințe spre fantezie, sau eventual răzbunare. Ca rezultat al raportului sexual manifestată din partea tatălui său Cernei Petru, minora a suportat trauma psihologică manifestată prin: neliniște, frică, anxietate, neurozitate, dispoziție deprimată, astenie, îngrijorare, închidere în sine, insomnie, visuri chinuitoare, dereglări de concentrare a atenției, iritabilitate, scăderea interesului de viață, amintiri obsesive despre situații psihotraumatizante, ce se combină cu dorința de a exclude totul ce provoacă amintiri despre cele întâmplare, traumele psihologice suportate au fost repetate, îndelungate și distructive, necesitând consultație psihologică (f. d. 96 - 98).

Astfel, deși inculpatul invocă prezența a careva disfuncții genitale pe fonul căror s-ar fi înrăutățit relațiile sexuale, iar ca rezultat cele familiare, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 124 „A,” din 18 august 2016 el nu prezintă maladii și date medicale pentru disfuncție erectile, dispunând aptitudini fiziologice de a întreține raporturi sexuale (f. d. 118).

A mai specificat instanța de apel că aceste împrejurări denotă caracterul neveridic al depozițiilor date de el la faza judecării cauzei penale, prin care neagă comiterea faptelor imputate, sub pretextul unei răzbunări din partea soției și celor două fiice, pe motiv, că le-ar fi creat multiple impedimente pe fonul cărora ar fi apărut certuri, recunoscând doar actele de violență în familie.

Însă, pe lângă probele enumerate supra, vinovăția lui se confirmă prin declarațiile pe care le-a depus la faza incipientă a cauzei, când fiind audiat la 02 iulie 2016 în calitate de bănuț, a recunoscut, că în dimineața de 21 iunie 2016 pe la orele 08:00 - 08:30 a intrat în dormitorul minorei XXXXX, unde dezbrăcându-se, s-a lipit de ea, ridicându-i piciorul și lipindu-și organul genital de vaginul ei, a efectuat mișcări de fricțiune, ejaculând pe pat (f. d. 33 - 34), depoziții susținute de el și în cadrul audierii în calitate de învinuit la 04 iulie 2016 (f. d. 48).

Potrivit raportului nr. 336a-2016 de expertiză psihiatrico - legală efectuată în condiții de ambulator din 19 iulie 2016, Cernei Petru nu suferă de maladii psihice, în perioada comiterii infracțiunii incriminate având capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, fiind declarat responsabil (f. d. 85 - 86).

Vârsta minoră a victimei XXXXX confirmându-se prin certificatul de naștere seria NA-V nr. 0502760 ce atestă că e născută la 04 iulie 2003 (f. d. 61).

Astfel, probele administrate pe caz, cărora instanța de fond le-a dat o justă apreciere, denotă integral vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 171 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal cu calificativele „*violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit în privința persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția făptuitorului, precum și a unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani*”.

Constatând ca fiind dovedită fapta comisă de către inculpat, instanța de fond întemeiat a respins declarațiile acestuia de nerecunoaștere a vinovăției, ele venind în contradicție cu cumulul probelor administrate pe caz, nefiind altceva decât o modalitate de apărare în vederea eschivării de la răspunderea și pedeapsa penală.

Or, după cum rezultă din conținutul raportului nr. 342a-2016 de expertiză psihiatrico-legală efectuat în condiții de ambulator din 21 iulie 2016, minora XXXXX este în stare să aprecieze corect situația în care a fost supusă raportului sexual și să depună declarații, fiind capabilă să perceapă just împrejurările cauzei, nedepistându-se semne de exagerare sau insinuare a celor percepute și tendințe spre fantezie, sau eventuala răzbunare.

Totodată, instanța de apel a menționat, că concluziile instanței de fond referitor la prezența în acțiunile lui Cernei Petru a elementelor constitutive a componenței de infracțiune prevăzută la art. 171 Cod penal, sunt corecte, reieșind din latura obiectivă ce o caracterizează, manifestată prin fapta prejudiciabilă concretizată în acțiuni de două tipuri, acțiunea principală ce reprezintă raportul sexual și cea adiacentă, exprimată în oricare din cele trei modalități: constrângerea fizică, constrângerea psihică și profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința, caracteristice cazului din speță.

Instanța de apel a concretizat că potrivit practicii judiciare expuse în pct. 5 al hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 07 noiembrie 2005 despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală, infracțiunile prevăzute de art. art. 171, 172, 174 Cod penal se consideră consumate odată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima, adică din momentul introducerii depline a membrului viril în cavitatea vaginală.

Respectiv, faptul întreținerii raportului sexual o confirmă rezultatele raportului de expertiză medico-legală nr. 142/S din 05 iulie 2016, constatându-se, că la examinarea medico-legală ginecologică a minorei XXXXX s-a depistat o ruptură veche a himenului, fiind produsă în rezultatul intromisiunii organului viril în erecție.

În atare împrejurări instanța de apel a conchis, că argumentele invocate de apelant, referitor la lipsa bazei probante ce ar demonstra vinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate, sunt lipsite de temei, iar probele administrate în prezenta cauză confirmă integral vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate.

La fel, instanța de apel a mai specificat că, versiunea apelantului referitor la prezența unei răzbunări din partea fiicei mai mari și soției, nu are nici un suport, rămânând a fi absolut incredibil ca o mamă să-și folosească fiica minoră în realizarea acestui scop, printr-o metodă ce i-ar afecta psihica, deoarece conform concluziilor actului nr. 342a-2016 de expertiză psihiatrico-legală efectuată în condiții de ambulator din 21 iulie 2016 minora XXXXX ca rezultat al raportului sexual manifestată din partea tatălui său Cernei Petru, a suportat trauma psihologică manifestată prin: neliniște, frică, anxietate, neurozitate, dispoziție deprimată, astenie, îngrijorare, închidere în sine, insomnie, visuri chinuitoare, dereglări de concentrare a atenției, iritabilitate, scăderea interesului de viață, amintiri obsesive despre situații psihotraumatizantem, necesitând consultație psihologică.

Constatând ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Cernei Petru în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa penală ce urmează a-i fi stabilită, instanța de apel a conchis, că prima instanță a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de pericolul social sporit al faptei prejudiciabile, de lipsa unei căințe sincere pentru urmările prejudiciabile survenite și chiar dacă prezintă o caracterizare pozitivă de la locul de trai, a comis o infracțiune din categoria celor excepțional de grave, ce prevede pedeapsa inclusiv și detenția pe viață.

Instanța de apel a menționat, că în împrejurările cauzei expuse mai sus, pedeapsa închisorii stabilită inculpatului, este echitabilă și proporțională faptei comise, având drept scop restabilirea echilibrului social dintre valorile sociale afectate prin acțiuni infracționale și restricțiile impuse de lege.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri inculpatul Cernei Petru și avocatul acestuia Palade Rodica.

6.1. Inculpatul Cernei Petru, prin intermediul oficiului poștal, la 25 iulie 2017, în termen, a declara recurs ordinar.

În motivarea recursului, neinvocând nici un temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- nu este vinovat de fapta ce i-a fost încriminată;
- soția și cu fiica intenționat au dat declarații false, pentru a fi pedepsit pe nedrept.

6.2. Avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru declarând recurs la 15 august 2017, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri de achitare a inculpatului.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel nu a analizat deplin și nu a luat în considerație și apreciat declarațiile inculpatului Cernei Petru privitor la relațiile ostile în familie;
- concluziile instanței de apel sunt nemotivate și neargumentate suficient, nu există careva probe concludente și utile care ar dovedi vinovăția inculpatului.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute de art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen, cât și vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

8.1. Referitor la recursul declarat de către inculpatul Cernei Petru.

Potrivit conținutului recursului declarat de inculpat, deși acesta nu invocă expres temeiuri de drept prevăzute în art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de recurs constată că acesta își exprimă dezacordul cu hotărârile adoptate de instanțele ierarhic inferioare pe motiv că nu a săvârșit fapta ce i se incriminează, temei de drept care se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume: *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Instanța de recurs menționează că potrivit art. 113 alin. (1) Cod de procedură penală, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Reieșind din conținutul deciziei instanței de apel, Colegiul constată că, criticile menționate au format obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel și asupra căror aceasta s-a pronunțat, dându-le o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în pct. 5 al prezentei decizii, concluzii pe care instanța de recurs le însușește și nu consideră necesară reiterarea acestora.

Conform hotărârilor adoptate, atât instanța de fond, cât și cea de apel au apreciat probele din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă privind condamnarea inculpatului Cernei Petru, deoarece în acțiunile lui sunt întrunite elementele infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal.

Astfel, reieșind din concluziile sus-menționate, Colegiul penal conchide, că în speța dată nu se constată erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

8.2. Referitor la recursul declarat de către avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Totodată, potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 21 iunie 2017 în prezența procurorului și apărătorului inculpatului – avocatul Palade Rodica, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 21 iunie 2017 (f. d. 114 - 116, vol. II), tot atunci ei au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 14 iulie 2017.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel rezultă că, la 14 iulie 2017, decizia instanței de apel a fost pronunțată integral în lipsa avocatului Palade Rodica și a inculpatului Cernei Petru (f. d. 118, Vol. II).

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 15 iulie 2017 și se epuizează la 14 august 2017 (inclusiv), însă recursul ordinar a fost declarat de către avocat, prin intermediul oficiului poștal, la data de 15 august 2017, fapt confirmat prin plicul poștal expediat cu aviz simplu nr. DS3110000785AS (f. d. 143, vol. II), iar potrivit extrasului de pe pagina oficială de internet a Poștei Moldovei, la fel este indicată data de 15 august 2017, adică când au fost recepționate de la client actele pentru a fi expediate în adresa Curții Supreme de Justiție (f. d. 145, vol. II).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează, că unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiul invocat de recurentul Cernei Petru, prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, precum și argumentele invocate de inculpat în recurs, nu și-au găsit

confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

Totodată, cu referire la recursul avocatului Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru, Colegiul penal conchide, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Cernei Petru XXXXX**, din motiv că recursul inculpatului Cernei Petru este vădit neîntemeiat, iar recursul avocatului Palade Rodica în numele inculpatului Cernei Petru, este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 decembrie 2017**.

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir